

NRO onderzoek: Perspectiefwisseling van leerkrachten in het omgaan met leerlinggedrag in de klas.

De komende drie jaar gaan de samenwerkingsverbanden PPO Noord-Kennemerland en PO IJmond, in samenwerking met Oberon en de Radboud Universiteit, een grootschalig praktijkonderzoek uitvoeren naar perspectieven van leerkrachten op 'moeilijk leerlinggedrag' in de klas.

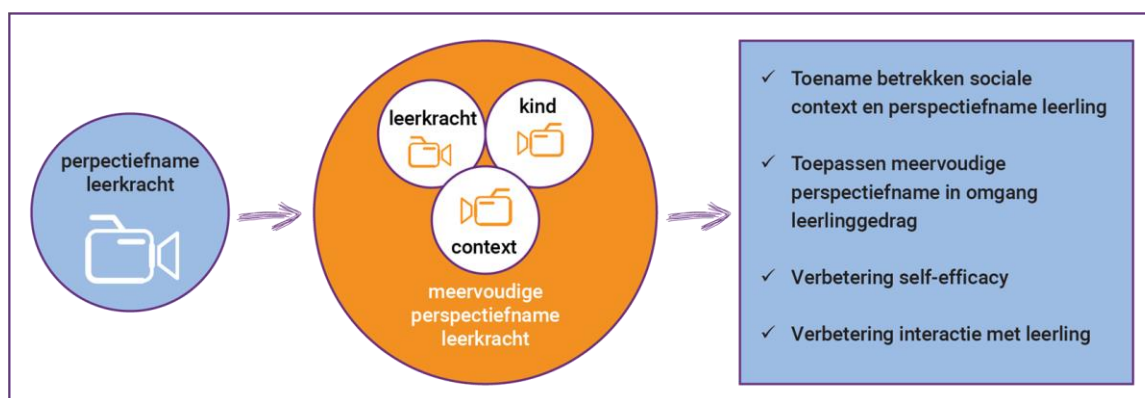
Aanleiding

Dit onderzoek is een verkennend onderzoek waarbij zowel de wetenschap als de praktijk betrokken zijn. Aanleiding voor het onderzoek is het groeiend aantal ondersteuningsaanvragen en verwijzingen naar het speciaal (basis)onderwijs vanwege gedragsproblematiek van leerlingen. In de praktijk blijkt dat leerkrachten het lastig vinden hiermee om te gaan en schrijven zij oorzaken van moeilijk gedrag vaak toe aan belemmerende (interne) kindfactoren. Echter de context waarbinnen een kind zich ontwikkelt - school, groep, thuissituatie of sociaal netwerk – wordt vaak buiten beschouwing gelaten. Terwijl juist een ander perspectief de sleutel kan zijn tot het veranderen van gedrag.

Onderzoeksvragen

Met dit onderzoek willen we antwoord geven op de volgende onderzoeksvragen:

- 1) Wat zijn methodieken om leerkrachten in het regulier basisonderwijs te leren vanuit verschillende perspectieven naar leerlinggedrag te kijken?
- 2) Op welke wijze kunnen methodieken voor meervoudige perspectiefname het beste in het regulier basisonderwijs worden geïmplementeerd?
- 3) Op welke wijze versterkt een blended methodiek meervoudige perspectiefname van leerkrachten?
 - a. Verbeterd die hun self-efficacy?
 - b. Verbeterd die de interactie met de leerling?

Figuur. Van egocentrisch naar meervoudige perspectiefname, in de onderwijspraktijk

Onderzoeksopzet

Om antwoord te kunnen geven op deze onderzoeksvragen is de training 'Wegwijs in het gedrag van kinderen' ontwikkeld om leerkrachten vanuit meerdere perspectieven naar leerlinggedrag te leren kijken. In schooljaar 2020-2021 nemen 24 leerkrachten (in 2 groepen van 12) deel aan deze training. In het schooljaar 2021-2022 wordt de training opnieuw aangeboden.

Met behulp van verschillende instrumenten (vragenlijsten, TOP-dossiers en interviews met de deelnemende leerkrachten) wordt onderzocht op welke wijze de training de meervoudige perspectiefname bij leerkrachten versterkt en of de self-efficacy van de deelnemers en de interactie met de leerlingen verbetert.

Planning onderzoek schooljaar 2021-2022

Het onderzoek in 2021-2022 bestaat uit de volgende onderdelen en activiteiten:

Voormeting¹ (September)

Top-dossier: Over twee kinderen uit je klas vul je een top-dossier in.

Vragenlijsten: Over dezelfde twee kinderen uit je klas vul je een online vragenlijst in en over jezelf vul je een online vragenlijst in.

Tussenmeting (Januari)

Halverwege de training vul je een korte online vragenlijst in over je ervaringen met de training aanvullend kun je geïnterviewd worden.

Nameting (April)

Top-dossier: Je herziet de eerder ingevulde top-dossiers over dezelfde twee leerlingen.

Vragenlijsten: Je vult een online vragenlijst in over de twee leerlingen en je vult een online vragenlijst over jezelf in.

Slotmeting (Juni-juli)

Top-dossier: Je herziet de eerder ingevulde topdossiers over dezelfde twee leerlingen.

Vragenlijsten: Je vult een online vragenlijst in over de twee leerlingen en je vult een online vragenlijst over jezelf in.

Planning gehele onderzoek

Het onderzoek loopt van medio 2020 tot begin 2023. De trainingen worden gegeven in de schooljaren 2020-2021 en 2021-2022. Op basis van de bevindingen en de ervaringen van de deelnemers in het eerste jaar wordt de training doorontwikkeld. In schooljaar 2021-2022 wordt de doorontwikkelde training gegeven aan twee à drie groepen van 12 - 15 leerkrachten. Vervolgens analyseren we alle verzamelde data en worden de ontwikkelde materialen, meetinstrumenten en overige producten zo vormgegeven dat ze goed overdraagbaar zijn.

¹ Voor meer informatie zie: Instructie voor voormeting NRO-onderzoek